

มะระพืชตระกูลแตง

ปลูกได้ตลอดปี/ตลาดต้องการ

มะระพืชตระกูลแตง

มะระ (Bitter Gourd)

มะระเป็นพืชล้มลุกที่มีลำต้นเป็นเถา ชอบดินร่วนซุย น้ำไม่ขัง เป็นพืชผักที่มีอายุสั้น นับจากวันที่ปลูกถึงเก็บเกี่ยวได้ราว 45-55 วัน แล้วแต่พันธุ์การปลูกมะระต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลในเรื่องของการป้องกันกำจัดแมลงมากพอสมควร มิฉะนั้น เพลี้ยแมลงจะเข้าทำลาย ทำให้ผลร่วงหรือแคะแกรน ซึ่งนับเป็นความเสียหายต่อผู้ปลูกมาก

พันธุ์

มะระที่ปลูกอยู่ในบ้านเราทำที่รู้จักกันแพร่หลายมีดังนี้

1. มะระจีนก ลักษณะผลป้อม เล็ก มีรสขมจัด ผิวขรุขระ เป็นหนามแหลม เนื้อบาง ปลูกง่ายผลดก
2. มะระข่ากึ่งเป็นพันธุ์จากประเทศพม่าลักษณะผลเล็กยาว หัว ท้าย แหลม เส้นผ่าศูนย์กลางของผลประมาณ 4

เซนติเมตร ผิวขรุขระเป็นหนามแหลม

3. มะระจีน เป็นพันธุ์ที่นำมาจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผลมีขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7-8 เซนติเมตร ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ผลสีเขียวอ่อน เนื้อหนา มีรสขมเพียงเล็กน้อย

4. มะระทองพี่น้อง เป็นมะระที่กลายพันธุ์ไปจากมะระจีน ลักษณะผลเช่นเดียวกับมะระจีน มะระเป็นพืชผักที่ปลูกได้ตลอดปี แต่จะได้ผลดีที่สุดในฤดูหนาว ถ้าปลูกในฤดูร้อนควรนำเมล็ดแช่น้ำก่อนปลูกสัก 1 ชั่วโมง แต่ถ้าปลูกในฤดูฝนควรเพาะเมล็ดให้งอกเสียก่อนเพื่อกันเมล็ดเน่า และถ้าเป็นช่วงที่มีฝนตกชุกต้องทำทางระบายน้ำอย่าให้น้ำขังแปลง ปลูกไม่เช่นนั้น ต้นจะเน่าตาย

มะระพันธุ์ที่นิยมบริโภคและเป็นที่ต้องการของตลาดมากในขณะนี้ได้แก่ มะระจีน เพราะมีรสขมดี เนื้อหนา ถ้าคิดจะปลูก มะระขอให้ปลูกถึงมะระจีนก่อน

วิธีเพาะกล้า

การเพาะกล้ามะระอาจจะเพาะในแปลง ในถุงกระชาย หรือเพาะ กล้างอกก็ได้

1. เพาะในแปลง การเพาะกล้าด้วยวิธีนี้ ต้องพรวนดินให้ร่วนซุย ถ้าผสมปุ๋ยมูลสัตว์จะช่วยให้น้ำร่วนซุยมากขึ้น เมื่อเตรียมดินเสร็จแล้วนำเมล็ดมะระมาวางเรียงให้แต่ละเมล็ดห่างกันประมาณ 3 เซนติเมตร กลบด้วยดินละเอียดหนา 2-3 เซนติเมตร เอาฟางคลุมหน้า 3-4 วัน เมล็ดมะระจะงอก ร่อนดินโคมิใบจริง 2 ใบ หรืออายุประมาณ 8 - 10 วัน ก็ย้ายไปปลูกในแปลงได้ จะทำให้ถอนง่าย ดินกล้าไม่บอบช้ำมาก

2. เพาะกล้าในถุงกระชาย นำดินผสมปุ๋ยคอกใส่ในถุงกระชายขนาด 7x7 เซนติเมตร แช่เมล็ดมะระไว้ในน้ำประมาณ 1 ชั่วโมง แล้วนำเมล็ดลงเพาะในถุงฯ ละ 1 เมล็ด รดน้ำพอชุ่ม เมื่อดินกล้ามีใบจริงประมาณ 2 ใบจึงย้ายไปปลูก

3. เพาะกล้างอก วิธีนี้คือนำเมล็ดมะระมาเพาะให้งอกเสียก่อน โดยนำเมล็ดมาแช่น้ำไว้ประมาณ 1 ชั่วโมง แล้วนำมาห่อไว้ด้วยผ้าชื้นประมาณ 2 - 3 วัน เมื่อเปิดดูจะเห็นรากเริ่มโผล่ออกมาจากเมล็ด เลือกเอาแต่เมล็ดที่มีรากงอกออกมาปลูกได้

มาก

การเตรียมดินและการปลูก

ไถพรวนดินและเก็บหญ้าออกให้หมด ขณะที่พรวนดิน ควรใส่ปุ๋ยมูลสัตว์คอกเค็ลล่างในดินด้วยแล้วยกร่องเล็กๆ กะให้ระยะห่างระหว่างร่องห่างกันพอเป็นทางเดิน ส่วนระยะห่างระหว่างหลุมห่างกัน 50 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถวห่างกัน 1 เมตร ขุดหลุมปลูกให้กว้างและลึกประมาณ 1 ศอก ใส่ปุ๋ยคอก รองก้นหลุมๆ ละประมาณ 1 กระป๋องนม ใส่ผิวดินลงไปหลุมก่อนจนหลุมตื้นแล้วจึงนำกล้าระยะที่เพาะไว้ลงปลูกหลุมละ 2 ต้น กลบดินเพียงบางๆ แล้วใช้ฟางคลุมรดน้ำให้ชุ่ม

ถ้าจะใช้วิธีหยอดเมล็ดโดยตรงลงในหลุมเลยก็ได้ โดยหยอดเมล็ดลงไปหลุมละ 3-4 เมล็ด ลึกกลงไปในดินประมาณ 2.5-3.5 เซนติเมตร กลบทับด้วยดินผสม หรือปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก

ที่ตายตัวได้ดีแล้ว รดน้ำให้ชุ่มแล้วคลุมด้วยฟางหรือหญ้าแห้ง เมื่อต้นกล้าออกและมีใบจริง 2 ใบ ก็ถอนต้นแยกต้นที่อ่อนแอทิ้งไปให้เหลือเพียงหลุมละ 2 ต้น

การทำค้าง

ถ้าใช้ไม้ไผ่ต้องนำมาผ่าเป็นซีกเล็กๆ กว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาวประมาณ 2 เมตร ถ้าใช้ไม้ไผ่รวกก็ไม่ต้องผ่า ใช้ไม้รวกยาว ประมาณ 2 เมตร เช่นกัน ปีกไม้ลงไปข้างๆ หลุม แล้วรวบปลายไม้เข้าด้วยกันเป็นรูปจั่ว มัดให้เหลือปลายไม้ไว้แล้วใช้ไม้ยาววางพาด ข้างบนอีกทีหนึ่ง ตามร่องใช้ยอดไม้รวกปักเพื่อให้มะระเลื้อยขึ้นไปได้

การใส่ปุ๋ย

มะระก็เช่นเดียวกับพืชอื่นๆ ที่ต้องการอาหารคือปุ๋ยเพื่อการเติบโต การใส่ปุ๋ยจะแบ่งใส่เป็นระยะได้ดังนี้คือ
1. และที่เตรียมดิน ควรใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักคอกเค็ลลงใน... เพื่อช่วยกระตุ้นให้ดินร่วนซุยน้ำได้ซึมและรักษาความเป็นกรดด่างของดินให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช
ใส่หลังจากย้ายกล้าไปปลูกแล้ว 7 วัน ระยะนี้ควรใส่ปุ๋ยเคมีที่มีส่วนผสมของไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม

เพื่อบำรุงต้น ใบ ดอก และผลให้งอกงาม ควรใส่ในอัตรา 2 ช้อนแกงต่อต้น

การห่อผล

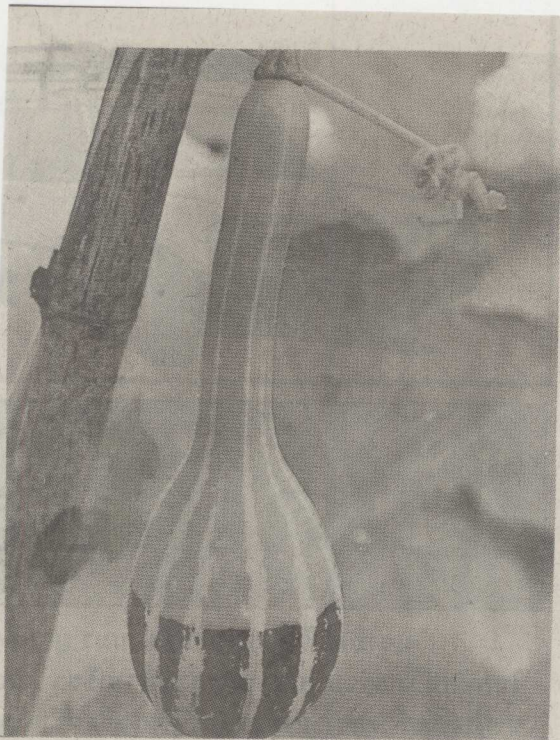
เมื่อมะระอายุได้ 40 วัน จะออกดอกและติดผลจนลูกโตขนาดนิ้วก้อย ก็เริ่มห่อผลได้ทันที โดยใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ทำเป็นถุงขนาด 15 x 20 เซนติเมตร ปากถุงเปิดทั้งสองด้าน นำปากถุงด้านหนึ่งสวมผลมะระแล้วใช้ไม้กลัดๆ ปากถุงให้แขวนอยู่บนก้านของผลมะระ การห่อผลจะช่วยไม่ให้มะระถูกรบกวนจากแมลงศัตรูพืชมากนัก และยังทำให้ผลมีสีเขียวอ่อนน่ารับประทานด้วย

การเก็บเกี่ยว

มะระจะให้ผลเก็บเกี่ยวได้เป็นรุ่นๆ ไป มะระรุ่นแรกเกษตรกรเรียกว่า มะระดินดิน ผลมีลักษณะอ้วน ป้อม ต้น ผลจะอยู่บริเวณโคนเถาเกือบติดดิน เก็บผลได้วันเว้นวัน เมื่อเก็บมะระรุ่นใหญ่ไปแล้ว 3 ครั้ง ก็จะถึงมะระรุ่นเล็ก ซึ่งเป็นมะระปลายเถาผลจะมีขนาดเล็กลง การเก็บผลมะระควรเลือกเก็บในขณะที่ผลยังมีลักษณะอ่อนอยู่ มีสีเขียวและโตได้ขนาด อย่าปล่อยให้มะระแก่จัดจนเปลี่ยนเป็นสีครีม หรือผลเริ่มแตกเพราะเนื้อและรสชาติจะไม่น่ารับประทาน

การเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ทำพันธุ์

เริ่มด้วยการคัดเลือกต้นมะระในแปลงปลูกที่เจริญงอกงามแข็งแรง ให้ผลรุ่นแรกมีลักษณะดีตรงตามพันธุ์ไว้หลายๆ ต้น

กะให้ได้เมล็ดพันธุ์พอปลูกในปีหน้า เมื่อดอกตัวเมียและตัวผู้ของต้นที่เลือกไว้เป็นต้นแม่พันธุ์ใกล้จะบาน หากดูกระดากบางขนาด โตกว่าดอกชนิดหน่อมาสวมไว้ รุ่งขึ้นดอกจะบาน เค็ดดอกตัวผู้มาครอบดอกตัวเมียแล้วเคาะเบาๆ ให้ละอองเกสรหล่นไปบนดอก ตัวเมีย แล้วเอาถุงกระดากสวมไว้ตามเดิม ทิ้งไว้ให้ผลตกจึงเด็ดเอาไปผ่าเอาเมล็ดออกล้างน้ำตากแดดจนแห้งสนิท เก็บไว้ทำพันธุ์ต่อไปได้

โรคและศัตรูของมะระ

1. โรคเหี่ยวตายเนื่องจากเชื้อรา เมล็ดที่เป็นโรคนี้อาจแสดงอาการใบล่างเหลืองและเหี่ยวตายอย่างรวดเร็วทั้งเถา บางต้นจะมีรอยแตกหรือรอยชำรุดน้ำตาล ตามเถา หรือตามโคนก้านใบก่อนที่จะตายไป

เชื้อราที่ทำให้เกิดโรคนี้นิยมเกิดในดินที่เป็นกรด ดินปนทรายมากๆ ลดการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ และถ้าจะปลูกซ้ำที่เดิมควร ปรับดินด้วยปูนขาว และใส่ปุ๋ยคอกมากๆ เพื่อให้ดินร่วนซุย

2. โรคเหี่ยวเนื่องจากเชื้อแบคทีเรีย อาการที่แสดงคือ ใบมะระจะเหี่ยวห้อยลงเพียง 2-3 ใบก่อน หลังจากนั้นใบอื่นๆ จะแสดงอาการตามมาเถาจะเหี่ยวที่ถูกเชื้อทำลายในตอนแรกๆ จะอ่อนนุ่มต่อมาเถาจะแห้งแข็งและในที่สุด จะเหี่ยวทั้งต้น ถ้าใช้เมล็ดเถาเหี่ยวที่เป็นโรคเหี่ยวจากเชื้อแบคทีเรียแล้วลองบีบดู จะเห็นว่าน้ำเมือกขาวๆ ชื่น คล้ายน้ำมันมอกออกมา

โรคนี้นี้มีแมลงพาหะคือ เาแดงดำ และเาแดงแดง ซึ่งเมื่อกัดกินต้นที่เป็นโรคแล้วไปกัดกินต้นอื่นก็จะแพร่เชื้อเข้าไปด้วย ฉะนั้นการป้องกันกำจัดคือ การฉีดพ่นยาป้องกันพวกเาแดงโดยใช้ยาคาร์บาริล เซฟวิน หรือวอลทอกซ์ 85 ฉีดอาทิตย์ละครั้ง ส่วนมะระที่แสดงอาการแล้วควรใช้ดูปราวิทคอปเปอร์ออกซิคโลไรด์ หรือ อาจใช้สารปฏิชีวนะพวก เตตราไซคลีน หรือ นีโอมัยซิน ก็ได้ วิธีสุดท้ายคือการถอนต้นที่เป็นโรคแล้วนำไปเผาทิ้งเสีย

3. โรคราน้ำค้าง เกิดจากเชื้อราชนิดหนึ่ง อาการที่แสดงคือ ใบมะระจะมีแผลที่เหลี่ยม สีน้ำตาลประปรายทำให้ใบเหลืองแห้ง เวลาที่อากาศชื้นจะสังเกตเห็นด้านท้องใบมีหยดของราสีขาวอมม่วงอ่อนขึ้นบนแผลนั้น การป้องกันกำจัดควรฉีดพ่นยาป้องกันเชื้อรา เช่น ไซเนปมาเนบ หรือยาชนิดอื่นๆ แต่ไม่ควรใช้เบนโนไมล์ เพราะไม่สามารถป้องกันกำจัดเชื้อราชนิดนี้ได้

4. แมลงวันทอง เจาะและวางไข่ในผลทำให้มีหนอนไขผล ผลจะเล็กแกรนและเน่าเสีย ควรป้องกันด้วยการฉีดพ่นยา มาลาโรออน , ไคเมครอน หรือ ไคเมทาเอท ในอัตรา 2-3 ซ่อน ตังกะสีค่อน้ำ 1 ลิ.